

Մ Մ Ո Ւ Լ

ՀԱՆԴԵՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

Մամուլ իւրաքանչիւր շրջանը 52 օրինակ է :
 Ստորագրութեան անկն է 4. Պօլիս, Մեծ Նոր խան վերի յարկ Թիւ 6 :
 Դուրս երթալիք փոստային ծախքը ստանալին վրայ է :

Յրոտին գիրք կէս Օսմ. ոսկի 50
 Մէկ Եւրոպական արծաթ 1
 Անգլոս. Եւրոպական չրկոտնուիր : — Ծանուցման տողը 5

Թիւ 960 Ժ.Դ ՏԱՐԻ ՇՐՋԱՆ ԺԹ.

1882

ՇՊԲԱԹ 6 ՆՈՅՆՄԵՐ

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ի Ի Թ Ո Յ

Ազգ. լուրեր. — Ազգային ժողով. — Նամակ. Բարեր-
 դէն. — Խորհուրդ մարդկան կամք Աստուծոյ. — Հեռագ-
 րալուրք. — Մայրուհիարքն մէհարէթի. — Մամուլըն գա-
 ղամիսար. — Հազար եւ մէկ պատմութիւնք. — Երեսնից
 քնկերութիւն.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տօքթոր Բերաթիպեանի մահուան պարագանե-
 րուն նկատմամբ տակաւին լրագիրներէն ոմանք ի-
 րենց քննադատութիւններն շարունակելու վրայ
 են, այս լրագրաց մէջ մասնաւորապէս Մէհմուայը
 Հալապիս լրագիրը իր ըրած ազատ քննադատու-
 թիւններով չափէն աւելի յառաջ երթալու վրայ է,
 առանց տաղադրական տեսչութենէն ազդարարու-
 թիւն մը ընդունելու :

Միւս կողմանէ Մասիս ալ իր սովորական խոհե-
 մութեամբ յորդոր կը կարգայ հասարակութեան թէ
 չըլլայ որ հասարակութեանը մէջէն ոմանք այս նիւ-
 թին վրայ անդուշութեամբ կարծիք յայտնելով կա-
 ռավարութեան կողմանէ ձերբակալուին, փասն զի
 յիշեալ թերթը միանգամայն կը ծանուցանէ որ, այս
 միջոցին լրտեսներուն թիւը աւելցած է :

Մենք չենք գիտեր թէ՛ այս երկու իրարու գըլ-
 խովին հակառակ խօսող թերթերուն որի՛ն ըսածին
 հաւասար ընծայել պէտք է, սակայն սա ազէկ գի-
 տենք թէ՛ հասարակութիւնը տակաւին դադարած չէ
 այս ցաւալի խնդրոյն վրայ մէկզմէկու հարցումներ
 ուղղելէ :

Այս խնդրոյն միանգամ ընդ միշտ վերջ մը տա-
 լու, ինչպէս նաեւ գայթակղեալ մարքերը բուժելու և
 հանդարտեցնելու համար, կառավարութիւնը պէտք

է որ Յանձնաժողով մը կազմէ և հրաւիրէ դիտողու-
 թիւն ունեցողները որ իրենց դիտողութիւնը ազատ
 կերպով սոյն Յանձնախմբին առջև ընեն, և կամ
 պաշտօնական ծանուցմամբ մը վերջ տայ այս խնդ-
 րոյն, որ խիստ բանաւոր է :

—o—

Յրուան կարեւոր խնդիրներէն մէկն ալ Տ. Ար-
 քահամ Այվազեանի Ս. Էջմիածնայ Գէորգեան ճե-
 մարանին համար Կ. Պօլիսէն հետը տարած աշակեր-
 տաց խնդիրն է :

Այս շարթու հեռադրաւ տեղեկացանք Տ. Ար-
 քահամ Այվազեանէն թէ՛ նոյ. Նին յիշեալ աշակերտը
 ողջամբ հասեր են Ս. Էջմիածին. բայց հակառակ
 ազգային լրագիրներէն ոմանց կանխահա հրատա-
 րակութեանց, տակաւին լուր մը չէ հասած թէ՛
 յիշեալ աշակերտը պիտի ընդունուին թէ չէ :

Կարծեմք չստ լաւ կընեն սոյն լուրը հրատա-
 րակող թերթերը որ փոխանակ ամեն օր հակասա-
 կան լուրեր հրատարակելով ծնողաց սիրտերը վշտա-
 ցնելու, ազգասիրաբար յորդոր կարգան առ որ անկ
 է, որպէս զի առաջին անգամս ըլլալով Պօլիսէն դը-
 նացող ույն աշակերտներն ընդունուին :

Մենք այս տողերը գրելով չը կարծուի լմէ մեր
 եղբայրը պաշտպանել կուզեմք, գիտցողներն գիտեն
 թէ մենք ինչ սկզբունք կը կրեմք և մեր եղբայրը
 ինչ սկզբունք :

Մենք հետեանաց ծանրութիւնց, ձմրան սառա-
 կութիւնց և ճանապարհորդութեան մապին ծագելիք
 դժուարութիւններն կանխատեսելով կը գրեմք և
 խոնարհաբար կը խնդրեմք մեր ազնիւ պաշտօնակից-
 ներէն, որ ամենց ևս վեհանձնաբար և ազգասիրա-
 բար մեր սրկնակին հետեին :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

ԺԱՐԴ. ՆԻՍՏ

Այս հինգշաբթի օր Ազգային ժողովը գումարեցաւ ընդ առժամեայ նախագահութեամբ Գեր. Սիմոն Սրբազանի և ընդ Առնապետութեամբ Մեծ. Տօբթ. Թիրեաքեանի : Ատեանը բացուեցաւ ժամը չին և նախ հինգերորդ նիստի ատենագրութիւնը ինչ ինչ դիտողութիւններէ վերջ վաւերացաւ :

Ատենապետը ժողովին ներկայացուց Երուսաղիմայ միաբան Արժ. Վահան վարդապետի մէկ դանդաճագիրը , որով յիշեալ վարդապետը կը բողոքէր թէ նախորդ Վարչութեան և թէ Երուսաղիմայ պարտուց բարձման Յանձնաժողովոյ կողմանէ ազգային թերթերու մէջ իրեն դէմ հրատարակուած պաշտօնական ծանուցմանց դէմ և վերաքննութիւն կը պահանջէր :

Ժողովը սոյն գիրը լսելէ յետոյ անմիջապէս նորընտիր Վարչութեան յղեց , պարտ ու պատշաճն անօրինելու համար :

Յետոյ Հանգիսիս խմբագրին և մէկ քանի երեսփոխանաց կողմանէ գրաւոր առաջարկութիւն մը ներկայացուեցաւ , որով ստորագրող երեսփոխանք ինչ ինչ իրաւացի պատճառներով փափաք կը յայտնէին որ ժողովոյ գումարման օրը փոխանակ հինգշաբթիի ուրբաթի փոխուի . սոյն առաջարկութեան վրայ բաւական դեր ու դէմ խօսուելէ վերջ , Ատենապետը ըստ օրինի բուէի դնելով , ժողովը ընդունեց յիշեալ առաջարկը և որոշեց ասկէ վերջը ժողովը ուրբաթ օրերը կէս օրէն վերջը գումարել , և ժողովատեղին Ղալաթիա փոխադրել :

Ասկէ վերջ Համագումար ժողովոյ կողմանէ նորընտիր երեք եկեղեցական երեսփոխանաց տեղեկագիրը կարգացուեցաւ , որով Տ. Կարապետ վարդապետի , Տ. Վահան վարդապետի և Տ. Ոսկի քահանայի երեսփոխան ընտրուելին կը ծանուցուէր :

Այս միջոցին Տ. Պողոս Էնքսէրճեան խօսք առնելով , կարծիք յայտնեց թէ Վահան վարդապետ աւագատանութեան ներքեւ գտնուելով , ի՞նչպէս կրնայ բազմիւ յաթող երեսփոխանութեան կոչուիլ , ինչպէս մի և նոյն կարծիքը յայտնեց Տ. Ոսկի քահանայի համար ալ :

Ժողովը յիշեալ երեսփոխանին սոյն դիտողութիւնը նկատողութեան առնելով . բաւական ջերմ վիճաբանութեան մը ընդունեցան . երեսփոխաններէն Տ. Գրիստոստուր Ղազարոսեան , Տ. Ս. Փափազեան և Տ. Յակոբ Իւթիւճեան սոյն դիտողութեան դէմ խօ-

սեցան , իսկ դեր խօսեցան Արժ. Եղիշէ վարդապետ Այվազեան , Մատթէոս Սրբազան Իզմիրեան , Տ. Տերեմաք Էնքսէրճեան և Տ. Մ. Մելիքեան :

Հանգիսիս խմբագրին ալ այս միջոցին խօսք առնելով առաջարկեց ժողովին թէ՛ Վահան վարդապետի վաւերացումը նիստ մը վերջի թողելով , այս մասին թէ նախորդ Վարչութենէն և թէ նորընտիր Վարչութենէն բացատրութիւն խնդրուի և յետոյ վաւերացումը կատարուի :

Ժողովը սոյն առաջարկութիւնը ընդունելով որոշեց բացատրութիւն խնդրել նորընտիր Վարչութենէն , որ ի հարկէ արձանագրութեան դիմելով՝ քիչ ատենէն պիտի կրնայ ճիշդ տեղեկութիւն մը բերել ժողովին :

Իսկ դալով միւս երկու եկեղեցական երեսփոխանաց , առաջինը՝ այն է Տ. Կարապետ վարդապետ Բագրատունի , ստուար մեծամասնութեամբ վաւերացաւ , իսկ երկրորդը՝ այն է Տ. Ոսկի քահանայ եկեղեցականաց կողմանէ պաշտպանութիւն գտնելով վաւերացաւ , որովհետեւ յիշեալ քահանայի դէմ յատենի ժողովոյ դիտողութիւն ընելով հանգերձ , չուղեցինք աւելի յառաջ երթալով ըսել թէ՛ ասկէ առաջ յիշեալ քահանային քրէական յանցանքով մը կառավարութեան կողմանէ բանտարկուած էր :

Ասկէ վերջ Տ. Մինաս Զեբազ կանոնական դիտողութիւն ունիմ ըսելով խօսք առաւ և դիտել տուաւ թէ՛ աշխարհական հրաժարեալ երեսփոխանաց թիւը 40ը անցած է , պէտք է Վարչութիւնը թաղ. խորհրդոց և դաւառները հրահանգներ խրկէ պակասեցնելու ամբողջացնելու համար :

Դիւանը պատասխանեց թէ՛ որդէն Պատրիարքարանը ասկէ առաջ սոյն պէտքը ուշադրութեան առնելով , հարկ եղածը անօրինաճ է . Դիւանին ըրած սոյն յայտարարութիւնը հաստատեցին նաեւ մեր քովը բազմող մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց քարոզիչ Հայրերը :

Ասկէ յետոյ օրակարգին անցնելով , նախորդ նստի երեք առաջարկութիւնները կարգացուելէ առաջ , ժողովոյ Ատենադպիր Տ. Ա. Սպրէնեան կանոնական խիստ օրինաւոր դիտողութիւն մը ըրաւ , որմէ յետոյ երեք առաջարկութիւններն ալ զատ զատ կարգացուեցան և երկուքը մերժուելով , Յովհաննէս Էֆէնտի Թորոսեանի , Հայրենիք լրագրոյ խմբագիր Տ. Մ. Մէլիքեանի և Հանգիսիս խմբագրին կողմանէ ստորագրեալ առաջարկութիւնը մեծամասնութեամբ ընդունուեցաւ , որ էր գաւառաց առաջնորդաց քուէ չտալ :

Ժողովը սոյն առաջարկութիւնը ընդունելէ յետոյ

տոյ, անմիջապէս Կրօնական Ժողովոյ ընտրութեան ձեռնարկեց և քուէից բացարձակ առաւելութեամբ Կրօնային Ժողովոյ անդամ ընտրուեցան հետեւեալ եկեղեցական Ս. Հարք :

- Տ. Գրիգոր Եպիսկ. Մինթանճեան
- Տ. Յովհաննէս վարդ. Փափաղեան
- Տ. Յակոբ » »
- Տ. Յովսէփ » Այվաղեան
- Տ. Գրիգոր քհնյ. Արամեան
- Տ. Արիստակէս » Գալֆեան
- Տ. Խաչատուր » Գաբրիէլեան
- Տ. Մարուքէ » Գարակէօմբիւկի
- Տ. Յովհաննէս » Հինքեարպէյէնտ.
- Տ. Արիստակէս » Ժիզմէճեան
- Տ. Մինաս » Պէղաղեան
- Տ. Յովհաննէս » Շահպաղեան
- Տ. Միքայէլ » Վարժապետեան
- Տ. Թաթէոս » Սիմոնեան

Ատենապետը Գիւանը փակելու միջոցին ծանոյց թէ՝ Տ. Գէորգ Ապտուլլահեան և Տ. Ալիքսան Խօրասանճեան չորրորդ բաց կայութիւն ունեցած են :

Ոմանք չէին ուզեր հրաժարեալ համարիլ սոյն երեսփոխաններն, առարկելով թէ արժանաւոր անձնքներ են, իսկ Հանդիսիս խմբագիրը սոյն առարկութեանց դէմ բողոքելով օրինաց դործադրութիւնը պահանջեց :

Դիւանը մեր այս դիտողութիւնը արդարացի գտնելով՝ հրաժարեալ հռչակեց :

Ատենան փակուեցաւ ժամը 3ին, յաջորդ նիստը մէկ ամիս վերջ գումարել որոշելով :

Արդարութեան պարտք կը համարիմք մէզ, թէ իբր խմբագիր և թէ իբր աղգային երեսփոխան, ի դիմաց ազգին հրապարակաւ մեր շնորհակալիքն յայտնել ժողովոյ Ատենապետ Տօբթօր Թիրեաքեանի, որ ներկայ չըլանիս մէջ. հակառակ իւր անվարժութեան, սոյն փոթորկալից տասն և մէկ նիստերը խիստ արդիւնաւոր կերպով յաջողեցաւ իւր Ատենապետութեան փափուկ և միանգամայն դժուարին պաշտօնը վարել խղճի մտօք և ըստ ամենայնի անկողմնակալութեամբ, անաչառութեամբ և արդարութեամբ :

Դիւանին մէջ երկտող դիր մը կամ նամակ մը ունենալ, վասն զի Բաբերդ բարոյական կեանք չունեցող կմախք մ'է, ոչ զգացում, ոչ շարժում, ոչ Ազգ. յառաջագիւծութիւն, ոչ Ազգութիւն, ոչ Հայութիւն, ոչ Հայրենիք, ոչ դպրոց, ոչ գիտութիւն եւ ոչ իսկ քաղաքակրթութեան փոքրիկ կայծ կամ նշոյլ մը ունեցող դաւառ մ'է. այս տեղ Հայը մեռեալ կապրէր, նիւթական վիճակ ունեցող քանի մը հաճի աղաներ կան, որոնք Աստուած հարուստ ընէ. ասոնց ամենէն ճօշերը կտոր մը չոր հաց եւ քիչ մը բանիւրի կտոր ծոցը դրած, առաւօտուն կանուխ խահվէն, տամային գլուխը անցած, շատ անգամ մինչեւ երեկոյ այն տեղ ժամանակ կանցնէ. առեւտրական փայլուն վիճակ ունեցող եւ աշխատասէր մի քանի ընտանիք միայն կան, որոց մէջ համեստութեամբ եւ արդարասիրութեամբ կը փայլին Տէր Աերոքեան գերդաստանի անդամը, որոց տունը աղքատաց պատուարան եւ գրասենեակին թշուառ արհեստաւորաց շատերին օժանդակող դանձարան մ'է, որ ամէն դիմող միւթարութեամբ կը մեկնի եւ կորսնէ իրենց կեանքը :

Մի քանի բարեպաշտ տներ ալ կան. որոնք հիւրասիրութեան եւ նահապետական վիճակի մէջ մնալով, աւելի իրենց համար կապրին միայն եւ ոչ այլոց :

Վնաս չունին այլոց, բայց օգուտ եւ օժանդակութիւն բնաւ երբեք :

Քաղաքիս Հայ ժողովրդոց նիւթական վիճակը, ինչպէս ըսի, շատ անկեալ եւ ստորին վիճակի մէջ է. արհեստաւորաց համեստ խմբակներ կան, որք իրենց օրապահիկը հազիւ կարող են հայթայթել. խաբէութիւն, ստուլթիւն եւ անհաւատարմութիւն աստ կը թաղաւորէ, բացառութիւնը շատ սակաւ լինելով. անխիղճ եւ անօրէն վաշխառութիւնը ամենայն շարեաց արմատ կը համարուի այս տեղ. անգամ մը մին պարտական չըլլայ, այն օրէն այն անձին տունը քանդուած է, միմեանց արիւնը կը քամեն հաշիւ պահանջելու համար եւ մէկ ստակ իրաւունքէն դոճել չլիտեր եղբօրը համար, եթէ կախաղան իսկ հանեն դայն. այս անտը համաճարակ հիւանդութեան նման տարածուած է քաղաքացւոյն եւ գիւղացւոյն մէջ առհասարակ :

Վաճառականութեան եւ առեւտրական գործառնութեանց մէջ այս տեղ աւելի փայլողը կարգ մը գաղթական Հայերն են, որոնք տեղացւոց ըով միշտ խորթ են եւ օտար, թէեւ ընտանեօք հոս կը բնակին ի վաղուց. Եփեսոս խանացի աղգայիններն են ասոնք, որոնց վրայ արդարեւ նախանձելի աղնութիւններ կը փայլին շատ պարագայներու մէջ. առեւտուրի մնջ յաջողակ եւ հաւատարիմ, զգացմանց մէջ բաւական աշխոյժ եւ աղնիւ, գաղափարնին ներկայ ժամանակիս յարմարաւոր, վարքն ու բարքերնին համեստ եւ ընտանեկան կեանքերնին շատ աւելի տարբեր եւ մարդավայել, կրդութեան եւ դաստիարակութեան համար Բաբերդցիք բնաւ չեն կարող բաղդադուիլ սոցա հետ, որովհետեւ Կիւմիւշխանացին ուսմունքն, արհեստն եւ աշխատութիւնն կը սիրէ հացէն եւ կեանքէն աւելի, մինչդեռ միւսը ամենախոր տղիտութեան մէջ մեռած ու թաղուած է բոլորովին. մեղք եւ հաղար ամիսս աջակալի մի վառվառն եւ աշխատասէր Առաջնորդին որ ասանց նման անարժան անձանց հանդիպել է. ասորի մ'է ամբողջ որ Եկեղեցւոյ բէմը աղգային հանդէսներու եւ իննջոյց մէջ, մեռելի ու հարսանեաց տան մէջ իսկ քարոզելէ եւ գոռակէ չի դադարի :

... Խմբագիր

Բաբերդը իբր փոքրիկ եւ անախտեղձ վիճակ ունեցող Հայ դաւառաց մէջ, չէր համարձակեր մինչեւ Գարդ թէ լրջ ուղղաց ասպարէզը երեւիլ եւ թէ Ազգ. Պատրիարքարանի

մեռելութեան պատանդդ պատուէ, կըսէ, հայրենիքդ սիրէ, կեանքդ սիրէ, ազգդ սիրէ, եղբայրդ սիրէ, դպրոցն ու արհեստը ծաղկեցուր, աղջիկ դաւակացդ համար ամօթ է որ ծաղկոց եւ նախակրթարան մը անդամ չունին, մանչ տղայոց վարժարան ըստած խեղճ խրճիթը փտաւոր վիճակի վերածէ, զօրացիր, շարժէ ու մարդ եղիր, թող չալվարդ ու եէմէնիդ, գօտիդ եւ ճիւղպէթ, հանդերձով, կարողով կանոնով, ընտանեկան համեստութեամբ փայլէ ու զարգացիր, վերջապէս դրացիներէդ եւ մերձաւորներէդ ամաչէ, կամ անոնց վրայ բարի նախանձով նայէ. բայց որո՞ւ կը սես, որո՞ւ կը քարոզես, վարժուհի ըլլող կին մը կամ օրիորդ մը չունի Բաբերդ. ամօթ է այս Բաբերդի եւ նախատինք դարձեալ չզղար, խնամակալուհի աիկնանց խււմը մը պատրաստեցէք, կըսէ, թող նոքա կառավարեն ու պաշտպանեն ու տէր լինին օրիորդաց վարժարանին. բայց տիկնանց խումը, ի՞նչ կըսեմ, յիմարութիւն է այնպէս մի բան մտքէ անցնել Բաբերդի մէջ. 50 ոսկւոյ գումար մը կը լսեմք թէ Առաջնորդ Գեր. Տ. Ամբրոսիոս վարդապետ յաջողքի է շատ դժուարութեամբ դնել տալ Գաղ. ժողովոյ պիւտճէին մէջ, բայց ոչ դպրոցի յարմար չէնք ունին, ոչ կարասիք, եւ որ վարժուհին կարելի է բերել աստ, հաց չուտող, մարդ չեղող, աչք չունեցող, կաղ, կոյր, գօսացեալ մէկը ըլլալու է որ բաբերդ կարենայ բնակիլ: Աստուած իմ այսպէսով Հայաստան պիտի վերանորոգուի. ասոնց համար կա՞յ մի օղի խմել, տամա խաղալ եւ խմոր ուտել:

Ներքէ ընթերցող եթէ պահ մը զիս ուղղութենէ եւ յօդուածիս ընթացքէն չեղեալ կը տեսնես. սիրտ պէտք է որ դիմանայ այս տեսակ գաւառներու խեղճութիւնը ու թըշուառութիւնը տեսնելով: Պատրիարքարան, Պատրիարքարան, մեռեալ Ղազարոսի նման անկեալ վիճակ մը ունեցած, թշուառութիւն, աղքատութիւն եւ անհաստատ Պատրիարքաիան քայքայուն աթոռ մը ունեցած ժամանակդ, միթէ ասկէ աւելի վիճակ կ'ունենայ գաւառները. Յովնաու ըսունով խորհացող Պատրիարքարան եւ կեդրոնական ժողովոյ էֆէնտիէեր, դուք մեռած եւ գաւառներն ալ ձեզ հետ միասին մեռուցիք, վարձեալ եւ օտարամոլ ժողովականներդ իրենց անխիղճ եւ անզգայ ընթացքով քանդեցին, տապալեցին, վշտացուցին, սպաննեցին եղական Հայրենասէր Պատրիարքները. Իգնատիոսի, Խրիմեանի եւ Ներսէսի նման փառաւոր եւ հոյակապ հայրենասէրները՝ մին զեւերդման դրոներէն, միւսները անասելի վատութեամբ եւ գաղտնի դարաններով հեղացուցին. հովիւը դարկին, որ զիշատիչ գայլի նման ցողովդական եւ աղգային հօտը ցրուեն:

Եւ արդարեւ յաջողեցան իսկ. 80, 81, 82 թուականները Հայոց համար անմոռանալի թուականներ են. Հայաստան անունը հազիւ արասանել եւ թոթովել սկսեց մանկացեալ Հայութիւնը, եւ ահա լեղուն կտրել սպառնացան, Հայ եւ Հայրենիք, բարձրագոյն եւ վեհ խորհուրդներով աշխատիչ հրապարակը հազիւ նետուեցան, եւ ահա յետին ծայր խայտառակ անտարբերութիւն եւ լուսթիւն մը մէկ տարիէ ի վեր կը թալաւորէ. լաւ է որ դոցենք այս վարագոյրներն ու տեսարանները, անելի չի խոզխոզելու հայրենասէր Հայուն սիրտը:

Հայ ուղեւոր մը

Հայաստանէն Բաբերդ եկող բնակող

(Դարունակելի)

47 Հոկտ. 1882 Բաբերդ

ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԱՐԴԱՆ ԿԱՄԳ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա.

Տօքթօր Քեաթիպեան առ հօրեղբորորդին ուղեալ նամակին մէջ խնդրած էր որ իւր մարմինը եկեղեցի չը տանելով, Մէհէնտիսեան Մկրտիչ էֆէնտիի կառքովը ուղղակի դերեղմանատուն տանին:

Հակառակ իւր այս բաղձանաց եւ կտակին, իւր մարմինը Ս. Երրորդութեան եկեղեցին տարուելով ու թօր յիշեալ եկեղեցւոյ մատարան մէջ պահուեցաւ:

Ուրեմն դարձեալ կը կրկնենք թէ՛ խորհուրդ մարդկան կամք Աստուծոյ:

Բ.

Մայրաքաղաքիս Հոյ հասարակութիւնը երբ Տօքթօր Քեաթիպեանի մահուան ցաւալի լուրը լսեց, անմիջապէս Բերայէն, Մայր եկեղեցւոյ թաղէն, Սամաթիայէն, հանրագիւղներ ստորագրուելով իւրաքանչիւր թաղ այլեայլ նկատումներով Պատրիարքարանէն խնդրեցին որ բարեխառակ Տօքթօրին մարմինը իրենց եկեղեցւոյ բակը ամփոփեն ի նշան երախտագիտութեան:

Հասարակութեան այս ընդհանուր բաղձանքը չը կրցաւ պսակուիլ, եւ Տօքթօրին մարմինը Ֆէրիդիւլի դերեղմանատան մէջ ամփոփուեցաւ:

Ուրեմն աւելորդ չէ կրկնել թէ՛ խորհուրդ մարդկան կամք Աստուծոյ է:

Հ Ե Ռ Ա Գ Ր Ա Ն ՈՒ Ր Ք

Փոքր Ասիա, Նոյ. 4.

Այսօր հոս եկեղեցւոյ աւագանին մէջ երախայ մը միւրտուած միջոցին, երբ կարգը անուան եկաւ, քահանայն կնքահայրին հարցուց.

— Կնքահայր անունը ի՞նչ է:

— Վահան, պատասխանեց կնքահայրը:

Մկրտիչ քահանայն կնքահայրին դառնալով ըսաւ.

— Կը խնդրեմ պարոն կնքահայր, ուրիշ անուն մը դըտէք:

— Պատճառ,

— Պատճառ, որովհետեւ ազգին մէջ Վահան անունով երկու վարդապետ կայ, ազգը տակն ու վրայ կընեն կոր:

Գառը գիւղ, Նոյ. 5.

Ու թօրէ ի վեր տեղւոյս որճարաններուն մէջ նարա, թուղթ, տօմիւն, տամա, սանթրանճ եւլն. խաղերն խաղալը սաստիկ արգիւեալ է, այս պատճառաւ տեղացիք ընդհանուր սրբի մէջ են:

Պատճառը յայտնի չէ. սրճարանապետները քիչ քօրէն անանկութեան դրօշակը պիտի պարդեն:

Մ Ո Յ Մ Ո Ւ Ն Լ Ա Ր Ը Ն Մ Է Հ Ս Ր Է Թ Ի

Մնացական աղա , նէ՞ տիր օ իրի իրի քիթապարը 60 ար 100 էր բարաւա վերիւնդար :

— Յնար բրթթէսթանդ քիթապարը տըր , էքսէրիսի մախսուս պիղիմ միլէթ իչին պաստըրը պ սաթարար քի , Լուսաուորչականլար օգուսուստա Սստուածածին կուսութիւնը , սուրբարըն բարեխօսութիւնունու ինքեար էթսինլէր :

— Ճանըմսիւալիմ օրածա տէյիլ , օրասընը վարսըն կրօնական ժողովըութուղ դայըրսըն :

— Խայըր էֆէնտիմ , օնլար դայըրամաղ , չիւնքի տահա պունտան էլզէմ իչլէրի վար , չիմտի սարկաւաղլար պիլէ աճապ պէնի տեղապահ իտէրլէր մի տէյի թէլաչ իչինտէ տիրլէր :

— Պէ ճանըմ պուտա տէյիլ տէտիլմ , պէնիմ սիւալ էթտիլիմ շու դօճա դօճա քիթապարը նա՞սըլ տա ուճուղ ֆիյաթիա սաթընթարար :

— Պիլմէյէ յիտին հա , օնլարը Ամէրիդատա մայմունլարա տիգտիրլէր , պիղիմ կիպի ինսան դրաչարլարա տիգտիրմէլլէր :

— Ամմա եաբտըն հա , սէնտէ քիթիմտէ՞ն թութաճադսըն :

— Ինանմայաճադ նէ՞ վար , օ պաղլար Պաշնտաքի թէաթրօտա օյնաթտըրլարը մայմունլարա աւրապա չէքտիրմէլլէր , օ տիրէլլէր տրասընտա մայմունլարըն շէրիաթ քէսմէլլէրինի էլպէթ սէյր իթտիւնիլ , ինսան ճինսինտէն տահա սաաըդանէ վէ չօգմահրէմէլլէրտէն տահա էյի իչ կէօրիւյօրլար , վապաա թապիլի տիր , ինսան մայմունտան էյի եաբարամմա , պաղըսընը միւսթէնա թութարադ , ինսանըն էքսէրիսի քէօթիւլէ մէյեալ օյտուղունտան , ֆէնա չէյի էօղէնէրէք եաբար վէ էյի շէյէ ասլա էհէմիլլէթ վէրմէլլ :

— Ճանըմ էյի տամա պու մայմունլար ինկիլիզէ Պուլկարճալ վէ Եհհուտիճէյի նա՞սըլ տիղէրլէր :

— Ատամ սէնտէ , մայմուն վար քի պէշ լիսան տէղէր վէ 30 թալէա մաշալ տըր , Սօն տէֆա Ամէրիդայա կիթտիլիմտէ , Պօսթընտա պիլ թիլթօլրաֆհանէյէ կիրտիմ , կէօրսէն նէ թօհաֆ , մաթինալարըն պաշընտա տուրան հէք մայմուն , հաթտա օ աւրա մայմունուն պիրի ֆօրմա րադամընը եաննըշ գօյմուշ օյտուղու իչին , կէօղիւմիւն էօնիւնտէ ուսթաաը հիսապընը կէօրիւպ եօլա գօյմու : Պու սօն Քըրըր վադաաընտա , էնիշտէմ Մըսըրտան պիղէ կէլմիշ օլտուղունտան , էվիմիլտէ հէր ախամ աշըր իչին մարադա վար տըր , չիւնքի էնիշտէմին Մըսըր

տա պիլ մայմուն աշըսը վար ըմըշ քի , հէր ճինս էհմէյի կայէթ կիւլէլ բիշիրտիքտէն մատա մաթպախըն հէր պիլ հըղմէթինտէ կիւղէլճէ կէօրիւր իմիշ , պու սէպէպտէն պիլիմ աշըքա ասլա պէհէնմէլ , պէնիմ մայմուն աշըմը պէօյլէ օն աշըր իլէ տէնիլմէմ տէր տուրուր , տօղրուսու հադդը տա վար , չիւնքի պիլիմ աշըր օլաճադ , 60 փարաւա պիլ էհմէք քիթապար ալմըշ օնա պաղընըպ տուրուր , սանքի օ տա օլմասա իտի պիլիլ էհմէքսիլ պըրադաճադ կիսլի շէյլէր , վէ պիլ տէ պէեաղ վէ թէմիլ պիլ պէլի վար քի , մութվաա էնէճէիմի տուեունճա հէման թէնճէրէլլէրին իւսթիւնէ դաբատըր , կէօնա թէմիլ օյտուղունու կէօսթէրէճէք , լաքին ինքըրօլ ին էն պղծութեամբ , հէր նէ հալ իսէ , չիմտի վաբօր դալգաճադ վաղթիմ եօղ , տիկէր պիլ վաղըթտա պու աշըմըն հիքեաեթսինի իտէրիմ ,

Մ Ո Մ Ո Ւ Լ Ը Ն Գ Ո Ջ Ս Մ Ի Ո Ս Ր

1883 ՍԵՆԵՍԻՆԵ ՄԱՍՈՒՅ

(Շար . տես թիւ 959)

Մայիս

1. — Իշտէ սիղէ պիլ կիւն քի եաղընտան էհնմէլ , ճաղլար միսաֆիր ալմըշ , Պուտալաեա պադ հէլէ , սէվկիւլիսինտէն ալմըշ օյտուղու կիւլ գօնչէսինի բայթօսընըն տիւլմէսինէ թադը վէրմիշ վէ էօյլէ գանմըշ քի օլ միւրվէթ եալընը քէնտուսինէ օյմուշ տըր , Գումգաբունուն «կաթնալաճառ» ախպարընըն թէլաչընա տրգաթ իտէյօյմըսընը պու կիւն , Շիմտի հալա կինէ սօհուղլանտը :

9. — Պու կիւն ալըն տօղուղը , վույ անամ վույ պապամ , կինէ ճէպիմ կինէ քէսէմ :

25. — Չիւրիւմիւշ պինայէ տէստէք դօյանլարա պաղըն մատէն սուլարընտան իմտաթ պէրլէթօրլար , Տիլլէրին տէօրիւլիշ , սաշըն պէյաղլանմըշ , կայրու նէ՞ արարսըն տիւնեալը , շարապ իլէ ստադօղ վէ ստրիթեալը , սանա կայրու գըրքայադ իլէ գարընճալը , նէ կիտիլ թաճիլ իտէքսին օլ կիւղէլիմ Պուրսալը :

25. — Հալտապ պէօյլէ օլմալը , պիլ թարաֆտան ըլաաընթօր , տիկէր թարաֆտան ինսաֆ էտիլդ դուրուտուեթ , դաղտէն գամիլթիլիք իտէն ինսանիլլէթ լի դաթլար կիւլի :

Յունիս

1. — Տիւլթաթլար պաշլարընը տէլիլլէրտէն տըշարը չըգարմադ իթէթօրլար իսէտէ , եանը պաշլարտընտա տուրան քէտիլլէրտէն գօրդուեթօրլար , թէլէկրաֆլարա տիգաթ էտին , պու բէք պօշ շէյէ պէնղէմէյօր , ալթմըշա վարմըշ շու ճաաը տէօլթթանէ էրէք էվաա տօղուրսուն :

10. — Պու կիւնիւ դօլլայըն , իֆթիլա սահաթ-

լարը բէք չող տըր . Ալլահ գարը շէրինտէն եիրադ էյլէնէ .

30. — Գէօյլէրտէ պու նէ՞ գալապալըդ . Սարը եարտա չալկըլար . չարգիֆէլէրէր պաշանտը .

Յուլիս

2. — Նէ՞ կէօսթէրիեօր տիւրալինիմ կինէ . սաղը-նա՞ մը պագալըմ սօլունա մը , պու նէ՞ չըգմաղ հալ-լէրէ կիրիֆթար օլտուդ , տօղրու սէօյլէրսէն հաթըր գալըր սէօյլէմէսէն Մամուլըն գաղամիսաընտա եա-ղըլըսը եօդ տէրլէր . Էնճամը սէօյլէմէք Ֆարգ , Ի-թանպօլ զէնկինլէրի սէչիլմէյէ պաշանտը , հա՞նի օ սալգալուգար իլէ վագըթ կէչիլէրէլէր . Իշտէ բէր-տէլէր աշաղա էնտի , ինսանիէթէ հըզմէթ իտէն վարիտաթ սահիպլէրի արանմագտա , Էօթէտէ մէճ-նունըն պիրի սաղը էլինէ ալմըշ պագալըմ նէ՞ սէօյ-լէեօր .

Պին մարիֆէթին պիր փուլա է՛յ է՛նի զէրաֆէթ

Պագմաղ երւզլունէ քիմսէ սէնին օլմաղա տէվլէթ .

12. — Օ՛ մաշալլահ , հալա ըսընտըգճաղ ըսըն-եօր , ֆագաթ զալալը շու աճիզ տէլիգանլը գըշըն ֆանէլսընտան , եաղըն սըճաղընտան պիր թիւրլի երւէյին ըստամաթը կիթտի .

18. — Իշիթտինի՛ղ մի միւճիլէյի , պու կիւն Բաթրիքհանէյէ գարը գօճա տալասը իլէ կէլէն օլ-մաթը .

27. — Տաղլարըն այըսը , օղլանլարըն տայըսը Մագրիգէօյ Սագըդ աղաճընտա կինէ բարա եէմէյէ պաշաթը , մէզէսի բաստըրմա իլէ իրիշկի :

Օգոստոս

1. — Պիլիմ հօճա Պօղոս կինէ Զիֆթ սուեունտա հէեալ բէրտէսինի դուրմաշ պու ալնամքի օլունու կիտին կէօրին , մաշալլահ էլի վար օլսուն Գարա-կէօլիւ էվլէնտիրիեօր .

15. — Մէզար պուրնու թարաֆընտաքի պաղը տէնիլ համաֆարընա թիւնէլ եաքըլըեօր .

26. — Հալա կաեէթ սըգլէթ , թէնտրիլ տուր-մալը . շիշմանլարա պու կիւն սէլամ սապահ էթմէ-յէ կէլմէղ .

30. — Թէքիրտաղ գարըուղու չէօրիւ իլէ ալագ-դայտըրան մատմաղէլէրէ պագըն , պիր աշաղը պիր եօդարը բիաճատա կէղիեօրլար . վա՛յ պունլարա էվ-լէնէնլէրին պաշընա .

ԳՐԱՄՈՒՂ

(Շարունակելի)

ՀԱԶԱՐ ԵՒ ՄԷԿ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Շար. տես թիւ 959)

Ամենէն մեծին բով նստէ , հետը խօսէ , հոս ի՞նչ բան ունիս , դուն հասարակ մարդ մ'ես , աղնուա-կան չես , մեր ժողովքէն դուրս ելիր ըսող չկայ : Այս-պիսի ախորժեղի խորհուրդներով զբաղեալ կեցած ա-տենս , ինչպէս եղեր աչքերս գոցուելով մրաբս տա-րեր է . մէկ մ'ալ աչքս բացի որ շողենաւնիս Մամ-սօնին առաջը հասեր և մենք մակոյկի մը մէջ կը գտնուինք , բայց ոչ թէ Մտիւքսեան լճին նաւակին մէջ , և ես խօսականաց ցնորքէն բոլորովին սթափե-լով՝ տեսայ որ Մամսօնի մաքսատան առջին եմ . պա-յուսակս քննեցին և մաքսատունէն ելլելով՝ դարան-թինը մտանք :

Հոս սկսայ մտածել անցագրիս մեծամեծ սխալ-ներուն վրայ , բանտարկուելի և կամ Պօլիս վերադա-նալն աչքս առի , սակայն ինչպէս Աստուծոյ անհուն ողորմութիւնը ներդիպց համար անուրանալի է , նոյն-պէս դիմացս նայեցայ որ անցագրերը քննող պաշ-տօնեայն՝ Պօսթանճի պաշը քէօրրիւի թէսքէրէճի Ապտուլլահ էֆէնտին է և 40 տարուան բարեկամս , զիս տեսածին պէս անմիջապէս վիզս նետուեցաւ ը-սելով .

— Վա՛յ հօճամ , սիղի Մամսօնտա կէօրէճէքմի-շիմ , նէ՞րէյէ պէօյլէ :

Այսպէս սիրալիր ընդունելութեամբ մը առանց անցագրիս հարցնելու , առաւ զիս իւր սենեակը տա-րաւ ուր մէկ ժամու չափ տեսակցութիւն ընէնէս յետոյ , երկրորդ օրը կրկին տեսակցելու խօստեմք բաժնուեցանք :

Զիս մարտին քովի խանը տանելով՝ ծովուն վրայ շինուած թախտապօշի պէս տեղ մը գրին . քիչ մը բան ուտելէս յետոյ , անկողինս պատրաստ ըլլալուն անմիջապէս մէջը մտայ . եթէ հանգիստ ըլլայի 2 օր շարունակ պիտի կրնայի բնանալ . բայց թախտապի-թիներն որ Պօլսոյ տեսակէն մեծ են , զիս այնչափ չարչարեցին որ ճամբորդութեան ներդուլութիւններէն ալ ծանր թուեցաւ ինձ . ինչպէս եղաւ մէկ հատը բըռ-նեցի և զգուշութեամբ մը դէպի ծովը նետեցի , բայց որչափ զարմացայ երբ «Ճլօմպ» տէյի , ձայն հանեց , որպէս թէ բար մը նետած ըլլայի ծովը :

Առաւօտուն գարձեալ Ապտուլլահ էֆէնտին քովը դացի որ անցագրիս չինած ու պատրաստած էր և առանց վարձք ու երաշխաւոր առնելու ինձ յանձ-

ներէն դատ , զիս ճաշարան տանելով պատուական ճաշ մ'ալ հրամայուց . հոն բարեկամացայ խմբեակի մը հետ , որոնք Եօզկաթ երթալու համար պատրաստութիւն կը տեսնէին . մինչև Հիւսէյին օվայի Մանիչար գիւղը երթալու համար չորեպանին հետ Դմէճիտի սակարկելով անոնց հետ միատեղ մենք ալ հեծանք ձի . ասոնցմէ մէկ քանին արդէն քիչ մը կը ճանչնայի , որոնք էին Աֆաճան , Տէլի-Պօրան , Ճին չաքմաք , Քիլիթապսըղ և Քարա գէյպէկ , մանաւանդ այս վերջինը որ զուարճախօս ծածիկ մ'էր :

Հեծած ձիս այնչափ արագընթաց չէր , բայց և այնպէս միւսներէն ալ վար չէր մնար , սակայն գէշ բնաւորութիւն մ'ունէր որ շատ վտանգաւոր էր , այնպէս որ երբ բարձր քար մը կամ ապառաժ մը տեսնար , գերեզման կարծելով երկրպագութիւն կրնէր , հետևաբար ես ալ զլսիվար սահելով կէնայի :

Ինչ որ է ասանկ ինչալով ելլալով մինչև Խալիզայի հանգային բաղնիքը հասանք . անդամ մը միայն բաղնիք մտնելով և կէս ժամու չափ հալուելին մէջ կենալով ճամբան ձիուս ինձ պատճառած բոլոր ներդութիւններն ու ցաւերը բոլորն ալ հալուելին մէջ մնաց , թէև անատան տողմա եղայ , սակայն սա օգուտն ալ եղաւ որ հետևեալ առաւօտ դարձեալ նոյն ձիով ճամբորդելու ոյժ և զօրութիւն եկաւ վրաս :

Երկրորդ առաւօտ անկէ ալ ելանք ճամբայ , բայց մինչև որ Զօռում հասանք , գրեթէ կէս մեռած էինք , չիտալը հետիոտն ճամբորդելը շատ դժբաղանջ էր . խան մը մտանք որ պարապ սենեակ չդռնուելուն , ամէնքնիս մէկէն սրճարան մը թխմեցին . իրաւ մենէ զատ մարդ չկար սրճարանին մէջ , բայց ցաւերուս սաստկութենէն փոխանակ մեռելի պէս քնանալու օղին տաքութենէն ալ քունս փախչելուն , ելայ անկողնոյս մէջ նստայ և տեսայ որ միւս ընկերներս ալ չկրնալով քնանալ , արթուն նստած են , ուստի խօսքս անոնցմէ միոյն ուղղելով ըսի .

— Զէյպէր աղա , պէն սէնի թանըրեաճարմ պիր եէրտէ կէօսմիւշ օլմալըյլմ ամմա , պիր թիւրլի հաթրըմա կէլմէյօր :

— Պիր քէրրէ Ամասուտա կէլիպ Թաշ խանընա էնտին , պէն օ վագըթ գարլէյի թուլթուեօրտըմ , պիլմէյօրմընըն . պէն զաթը Գասթանպօլլուեօրմ , Զըրըքը Բապէլին դըզը մայասըլը Խարապաթ տուտունուն օղլու տէրլէր պանա :

— Պէն Գասթանպօլլու ճիվարընը կէզմիշիմ , բէտէրէ քիմ տէրլէր իտի :

— Վալլահա բէք պիլէմէյօմ անամ կեահ Խըվըր դըվըր օղլու Օսման աըր տէր իտի , կեահ քէօր Մէփիշ , սորաուլթնա պիրէր խիմ աթար ըտը , պապամը

նէյնէն , տէտէմ պիր եալուզ խօճա ըտը , եարէնլիդէ չալտըդճաղ խօշ խօշ մէնքըպէլէր սէօյլէր իտի . անամ պիր ախլամ տէտի , էհթիեար խօճասըն ամմա տինճսին , եարըն հարման վագթը տըր , չըգըպ քէօյլէրի պիր քէրրէ կէզիէն , պիր գաշ չէրիք պուղտայ թօրլասան դըշըն եէրիլա , եախօտ պիր միւտէրրիսիք էթսէն , եա պիր քէօյտէ իմամ տուրսան օլմալ մը , Տէտէմ տէտի . իըզըմ կիւզէլ տէրսին ամմա , պիր իշի Մէվլա ճնարմալը , մուգատեէրտէ օլմալտըդճա խալը էթմէզ . իգալա եալէր օլմալը քի , ինսան քիլիր Օմաշ կիպի միւնէճճիմճի պաշը օյսուն , տէյիլա , քիլիր Օմաշըն մէնքըպէսինի նագլ էթտի , եարէնլիք լաղըմա , ույգումալ կէօթիւրմէյօր , պէնտէ սիզէ կէչիվէրէյիմտէ տիննէյին :

(Շարունակելի)

ՄԱՄՈՒԼԻՆ ԾԵՐՈՒԿԸ

ԵՐԵՅՆԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԳՈՒՄԳԱՐՈՒ

Երեսնից ընկերութիւնը որ հաստատուած է 1882 Մայիս 24 ին , կը բաղկանայ եռեսուն ընկերաւոր անդամներէ , որոց միայնակ 20ական դահեկան կանխավճար տուրքով եւ 5ական դահեկան շաքաթական բաժերով , կարճ միջոցի մէջ յաջողութիւն տեսնուած է հիմնել մի Զրօսարան եւ Ընթերցարան , որոյ կեդրոնատեղին է Գումգարու , Պատրիարքարան փողոց թիւ 6—8 :

Սոյն հաստատութեան պայմաններէն դուրս լինելով ոգելից ըմպելեաց գործածութիւնը՝ մասնաւորաբար մեծ հոգ ու խնամք տարուած է զբօսալսյրի զարդուց ու մաքրութեանց մասին , ուր՝ պատուաւոր զբօսանքներէ զատ , կը դռնուին Ազգային լրաթերթերն ամբողջ , վարժ սափրիչ , ընտիր սուրճ , թէյ , օշարակ եւ այլ քաղցրեղենք :

Միութիւնս պատիւ ունի ծանօթութիւն տալ եւ հրաւեր կարգալ ձեր պատ . թերթի միջոցաւ , թէ Գումգարուի յարգելի թաղայնոց եւ թէ որ եւ է գործով Գումգարու կամ ի Պատրիարքարան դիմող Պատուարժան ազգայնոց որ բարեհաճութիւն ունենան իւրեանց հանգստի եւ կամ զբօսանաց տեղ որոշել սոյն Երեսնից ընկերութեան ընթերցատունը , որոյ բնութիւնն վստահ եմք թէ , կարող պիտի լինի պատիւ բերել բոլոր յաճախորդաց , միանգամայն շահատուր՝ միւլթեանս համեստ գործառնութեանց :

Ի դիմաց .

Ընդհ. Ժողովոյ Երեսնից Ընկերութեան

Բ. Ասենադպիր

Ատենապետ

Յոանկիւլ Պաքըճեան

Յարութիւն Յ. Զաքրեան

ՏՕԲԹՕՐ ՆԱԳԱՇԵԱՆ

Պատիւ ունի արդոյ հասարակութեան ծանուցանել թէ
 Բարիդի մէջ բժշկական ուսումը աւարտած եւ Պօլիս վե-
 րադարձած լինելով, իւր բնակութիւնը Պէշիկթաշ Հայոց
 եկեղեցւոյ կից թիւ 24 տունը հաստատած եւ ամեն տեսակ
 հիւանդութեանց մանաւարակէս տղայոց եւ կանոնց վե-
 րաբերեալ հիւանդութեանց աշխատած լինելով, չորեքշաբ-
 թի եւ ուրբաթ օրերը իրեն դիմող աղքատ հիւանդները ձը-
 րիապէս պիտի դարմանէ եւ երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օ-
 րերը ժամը Յէն մինչեւ 7ը Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի բաշա
 խան Պէշիկթեան դեղարանը եւ մի եւ նոյն օրերը 7էն մին-
 չետ 9ը Պահմէ Գարու Մէհմէտէթեան թիւ 18 դեղարանը
 հիւանդաց պիտի նայի իսկ մնացեալ օրերը իւր տունը կը
 գտնուի :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ

ԿԱՄ

ԵՂԾ ԱՂԱՆԴՈՅ ԳԷՈՐԳՍՅ ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ

Բաժանեալ յերկուս մասունս եւ հատուածս ջորս

Ս Ր Յ Ր

ԹԱԴԷՈՍ ՔԱՀԱՆԱՅ ՍԱԼԱԽՕՐԵԱՆՅ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ Մ. Կ. ՍԱՐԳԵԱՆ

Կեդրոնատեղին է Մէրճան չարչը թիւ 33 Թովհան
 Ուշեանի գրատունը : Եւ կը վաճառուի բոլոր Հոյ
 գրավաճառաց քով նաեւ կամուրջի գլուխը սուճի
 Պօղոս աղայի խանութը :

Գին 4 դրոշ :

— 0 —

Օ Ր Ա Յ Ո Յ Յ

1883 ՏԱՐԻՈՅ

ՍԵՊՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ս. ՓՐԿՁԻ ԱԶԴԱՅԻՆ ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՅԻ

Գին 1 դահեկան

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով, նաեւ Աղգային
 Հիւանդանոցի դրասենեակը ի Մեծ նոր խան թիւ 49 :

— 0 —

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱՅԻՈՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Մ. ՇԷՐԷՐ ԳԵՐՄԱՆՈՅՈՒ

Թարգմանութիւն Մարկոսի Աղաբէգեան

Ի ՆՊԱՍՐ ԱԶԴ. ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՅԻ

Գին 7 1/2 դահեկան

Պատուարժան թարգմանիչը Մարկոս Էֆէնտի Աղաբէկ-
 եան սոյն ընտիր դործը բոլորովին Աղգ. Հիւանդանոցի նուր-
 ւած ըլլալով, ի նպատակ նոյն հաստատութեան պիտի վա-
 ճառուի :

Կը գտնուի Աղգ. Հիւանդանոցի դրասենեակը ի Մեծ նոր
 թիւ 49 եւ բոլոր գրավաճառաց քով :

Ա Զ Դ

Արտաքին գործոց պաշտօնատան թղթակցութեան սե-
 նեկի վաղեմի անդամներէն Յովհաննէս Էֆէնտի Մարդար-
 եան, որ երբեմն Մանասթըր վիլայէթի թարգմանչութեան
 եւ յետոյ Բերայի, Իւսկիւտարի եւ Կ. Պօլսոյ ատեաններուն
 մէջ առաջին քննիչ դատաւորութեան եւ երբեմն Անգլիա-
 նուպօլսոյ կուսակալութեան մէջ Օրթաքէոյ գաւառին ընդ-
 հանուր դատախազութեան պաշտօններն վարելով, քան
 ասորիչ աւելի Կայսերական բարեխնամ կառավարութեան
 յառայած է, այս անգամ ըստ օրինի իրաւագիտական քըն-
 նութիւն տեւած եւ Արդարութեան պաշտօնատունէն փա-
 տաբանութեան առաջին կարգի վկայականը օտացած ըլլա-
 լով, պատիւ ունի ծանուցանել Արդոյ Հասարակութեան որ
 ամէն կարգի պատժական եւ առեւտրական զործոց փոխա-
 նորդութիւն պիտի ստանձնէ :

Կեդրոնատեղին է Ղալաթա Քիւրէքճիլէր փողոցին մէջ
 Զիվէր պէյ խան վերի յարկ 17 թիւ սենեակը :

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՅ ՄԻԱՅԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՆՐ ՈՒՍՄՈՒՆՔ

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՀԱՒԱՏՈՅ

Եւ Մրբազան պատմութեան Աւետարանի

Մարկոսեան Դրիգոր Էֆէնտիի սոյն աշխատասի-
 րութիւնն որ մեծ ընդունելութիւն գտած է ազգա-
 յին վարժարանաց մէջ, Միացեալ Ընկերութեանց
 նուիրած լինելով հեղինակն, այս անգամ մաքուր
 տպագրութեամբ եւ գեղեցիկ պատկերներով զար-
 դարուած ի լոյս ընծայուած է եւ կը վաճառուի բոլոր
 Հայ գրավաճառաց քով ի գին 60 բարայի :

— 0 —

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՐԱՇՄԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Երկասիրեաց Թովմաս Թէրզեան

Աղգային բաղմարդիւն գրապէտ եւ կայսերական վար-
 ժարանիս դասատու Թ. Թէրզեան Էֆէնտի այս անգամ իւր
 Անի ոճով Քերականութեան Բ. մասը ի լոյս ընծայած է Վե-
 նեաիկի Մխիթարեան հարց մաքուր տպագրութեամբ :

Անի օճն իրրեւ կատարեալ եւ դիւրուսոյց մէթոտ,
 ամեն Գաղղիագէտ աղգայիներէ ընդունուած ըլլալով, մեր
 կողմանէ դովեստ չռայել աւելորդ կը համարիմք, եւ կը
 հրաւիրեմք զմեծայարգ սուտեցիւս եւ զփափաքողս որ փու-
 թան սոյն Բ. մասէն ալ լաւ օգուաներ քաղել :

Կը ծախուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով, գին 6 դա-
 հեկան : Կեդրոնատեղին է Մխիթարեան Հարց գրատունը ի
 Բէրշէմպէ բաղար, Սեղրոս խան :

ԻՄՐԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

ԳԼԱՐԳ Յ ՍՅՎԱԶԵԱՆ